

סטטיסטיקה 10



הלשכה  
המרכזית  
לסטטיסטיקה

# בני 65 ומעלה

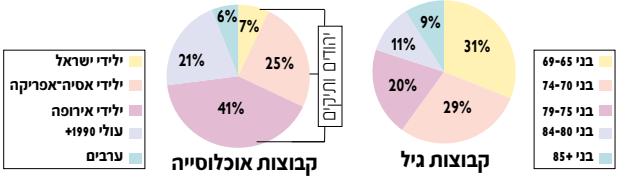
מחצאי סקר



## על הסקר

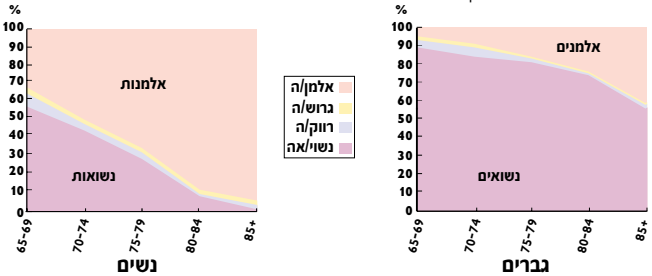
הנתונים המובאים בעלון זה נלקחו מסקר שביצעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשיתוף עם המוסד לביטוח לאומי, מכון ברוקדייל, אשל, ג'וינט-ישראל, משרד הבריאות, המשרד לקליטת עלייה ומשרד העבודה והרווחה, בשנים 1998/1997. בסקר נשאל מדגם של בני 60 ומעלה **הגרים בקהילה** (כלומר לא נכללו דיירי מוסדות ואוכלוסייה בקיבוצים ובמושבים) שאלות אודות מכלול רחב של תחומי חיים. נתוני עלון זה, לגבי אחדים מהתחומים שנחקרו, מתייחסים ל-523,000 בני 65 ומעלה.

### גרף 1: הרכב לפי גיל ולפי קבוצות אוכלוסייה



הנשים מהוות מעל מחצית (57%) מבני 65 ומעלה. שיעור האלמנות בקרב הנשים בגילים אלו (52%) גבוה כמעט פי ארבעה מהשיעור בקרב הגברים (14%).

### גרף 2: הרכב לפי גיל ומצב משפחתי



## מגורים

בקרב היהודים הוותיקים, מעל 80% הם בעלי הדירות שבהן הם גרים, ומבין שוכרי הדירות הרוב שכרו אותן מגופים ציבוריים. בקרב העולים, רק כשליש גרים בדירות שבעלותם, ומהם 75% שכרו את הדירות מבעל בית פרטי.

### גרף 3: אחוז הגרים לבד



מגורים עם לפחות אחד מהילדים נפוצים יותר בקרב העולים (45%) והערבים (כ-63%) בהשוואה ליהודים הוותיקים (כ-18%).

מתוך הגרים בקהילה, בודדים בלבד (פחות מאחוז אחד) גרים בדיר מוגן; עוד כ-4% רשומים לדיר מוגן או לבית אבות (רובם לדיר מוגן) ו-9% התעניינו באפשרות לעבור לסידורי מגורים כאלה.

## קשרי משפחה

גרף 4: תדירות הפגישות עם בנים ובנות



לרוב בני 65 ומעלה, או לבני זוגם, יש בנים או בנות (93%); ל-7% מבין העולים כל הבנים או הבנות גרים בחו"ל (לעומת פחות מ-2% בין השאר). רוב אלו שאינם גרים עם ילדיהם נפגשים עמם בתדירות גבוהה יחסית. ל-10% מבני 65-74, או לבני זוגם, יש הורים. האחוז נמוך יותר בין העולים.



## תפקוד

גרף 5: רמת הניידות מחוץ לבית



רוב בני 65 ומעלה עצמאיים הן בתנועה מחוץ לבית והן בתפקוד האישי (רחיצה, הלבשה ואכילה), אף שהנשים פחות עצמאיות מהגברים. בגילים 80 ומעלה 23% מהגברים ו-34% מהנשים אינם מסוגלים לצאת מהבית. 80% מהנשים ו-86% מהגברים עצמאיים בפעולות התפקוד האישי, אף שחלקם מתקשים לבצען.

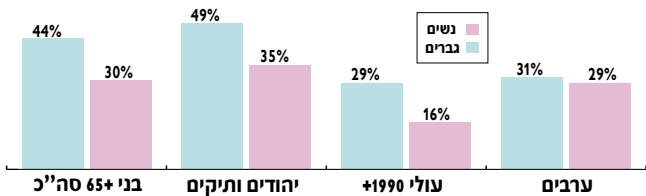
## עישון

גרף 6: עישון



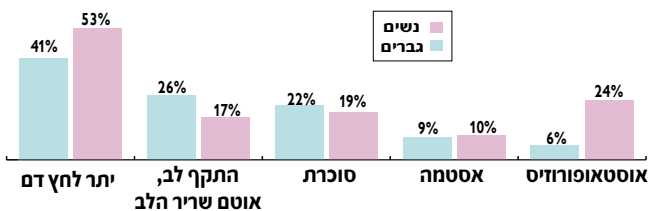
היקף העישון בקרב גברים גבוה פי שלושה מזה שבקרב נשים. אחוז הגברים הערבים המעשנים כפול מזה שבקרב הגברים היהודים, ותיקים ועולים כאחד. בקרב הנשים הערביות בגילים אלו תופעת העישון אינה קיימת.

**גרף 7: הערכת הבריאות כ"טובה עד טובה מאוד"**



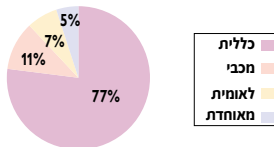
הערכה עצמית של בריאות נחשבת למנבא טוב של רמת הבריאות של האדם. נשים, ובעיקר בגילים המבוגרים יותר, נוטות להתלונן על בריאותן יותר מגברים.

**גרף 8: חולים במחלות כרוניות עיקריות שאובחנו עלידי רופא**



20% מבני 65 ומעלה מדווחים על הפרעות בזיכרון לעתים קרובות. נשים סובלות יותר מהפרעות שינה וכרבע מהן לוקחות כדורי שינה כל לילה, לעומת 16% מהגברים. האוכלוסייה הערבית משתמשת פחות מהיהודית בכדורי שינה. נשים מדווחות על מגבלות בראייה יותר מגברים (40% ו-28% בהתאמה), ועל קשיים בשמיעה פחות מגברים (25% ו-31%, בהתאמה). מגבלות ראייה נפוצות יותר אצל ערבים (45%) מאשר אצל יהודים\* (35%), וקשיי שמיעה נפוצים יותר אצל יהודים\* (27% לעומת 19% בקרב ערבים). ל-77% מבני 65 ומעלה יש שיניים תותבות (ל-67% בקרב הערבים), אך קרוב לשליש מתוכם מתקשים לאכול אתן.  
\* ותיקים ועולים

**גרף 9: חברות בקופת חולים**



קופת חולים כללית משרתת את רוב בני 65 ומעלה. בקרב העולים דפוס ההשתייכות לקופות החולים שונה – 56% הם חברי קופת חולים כללית (שיעור נמוך יחסית לכלל האוכלוסייה), 21% שייכים למכבי, 15% לקופת חולים לאומית ו-8% לקופת חולים מאוחדת.

**ניצולי שואה**

בסוף 1997 חיו במשקי בית בישראל 245 אלף בני 65 ומעלה שהיו חשופים למשטר הנאצי בין השנים 1933-1945. כ-100 אלף מתוכם שהו בגטו, במקום מסתור, במחנה עבודה או במחנה ריכוז, והשאר הצליחו להימלט או למצוא מקלט באזורים בטוחים.

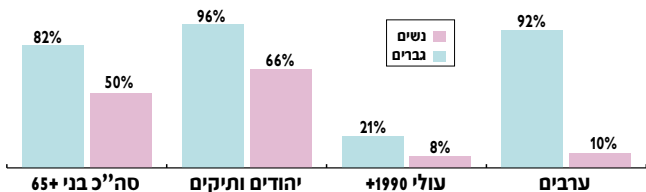
## עבודה ופנסיה מעבודה

גרף 10: השתתפות בכוח העבודה



9% מבני 65 ומעלה עדיין עובדים בעת הסקר (14% מהגברים ו-5% מהנשים), רובם הם יהודים ותיקים בני 65-74.

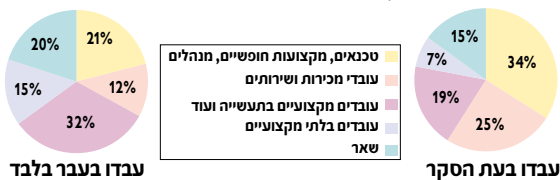
גרף 11: אחוז שעבדו אי פעם\* בישראל



\* כולל עובדים בעת הסקר.

הן בקרב גברים (גרף 12) והן בקרב נשים שעבדו בעת הסקר יש ייצוג רב יותר למועסקים במשלחי יד בעלי סטטוס גבוה, בהשוואה למי שעבדו בעבר בלבד.

גרף 12: גברים\* לפי משלח יד



כשליש מהעובדים בגיל 65-74 הם עצמאים, לעומת יותר ממחצית בקרב בני 75 ומעלה. עבודה כעצמאי שכיחה יותר אצל הוותיקים (40%) מאשר אצל העולים (11%). 75% מהמועסקים בגילים אלו עובדים במשרה חלקית.

\* מקרב מי שעבדו אי פעם בישראל.

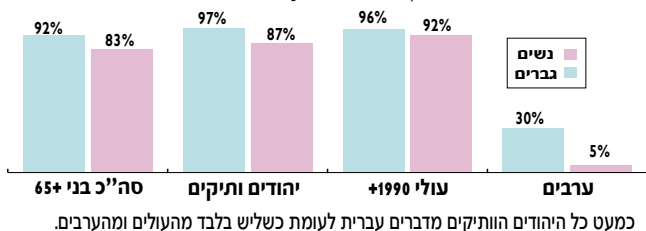
מכלל בני 65 ומעלה, 29% מקבלים פנסיה ממקום עבודה בישראל – 7% מקבלים פנסיה מלאה ו-22% מקבלים פנסיה חלקית. כמחצית מבין בני גילים אלו שעבדו אי פעם בישראל מקבלים פנסיה, גברים יותר מנשים (59% ו-39%, בהתאמה).

## הכנסות משק הבית

75% מבני 65 ומעלה חיים במשקי בית שהכנסתם החודשית, כולל קצבת זקנה, נמוכה מהשכר הממוצע במשק בשנת הסקר (1997). 44% מבני גילים אלו (82% מהערבים ו-75% מהעולים לעומת 32% מהיהודים הוותיקים) אף דיווחו שהכנסתם נמוכה ממחצית השכר הממוצע במשק. רק כ-4% חיים במשקי בית שהכנסתם החודשית גבוהה פי שניים או יותר מהשכר הממוצע במשק.

## קריאה, כתיבה ודיבור

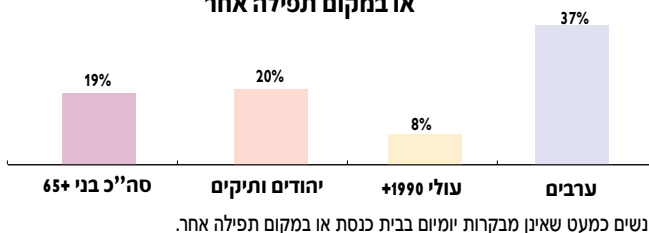
### גרף 13: ידעת קרוא וכתוב



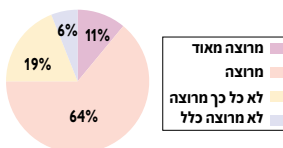
## פנאי

מכלל בני 65 ומעלה 89% צופים בטלוויזיה, 82% שומעים רדיו, 44% קוראים עיתון ו-22% קוראים ספר כמעט כל יום. 36% עוסקים בפעילות גופנית כלשהי באופן קבוע, 18% מבקרים במועדון לפחות פעם בחודש ו-11% עוסקים בהתנדבות במסגרת כלשהי. לקבוצות האוכלוסייה השונות ישנם דפוסים שונים של בילוי פנאי. ביקור במועדון שכיח יותר אצל גברים עולים ואפסי אצל נשים ערביות. היקף ההתנדבות גדול יותר אצל הוותיקים – יותר מכפול בהשוואה לעולים – אך אין הבדל לפי מין. קרוב לרבע מהמתנדבים מקדישים לפעילות זו מעל 10 שעות בשבוע.

### גרף 14: גברים המבקרים כמעט כל יום בבית כנסת או במקום תפילה אחר



### גרף 15: שביעות רצון מהחיים



80% מהגברים ו-70% מהנשים מרוצים מאוד או מרוצים מחייהם.

נובמבר 2000



הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה

אינטרנט: [www.cbs.gov.il](http://www.cbs.gov.il)

E-mail: [info@cbs.gov.il](mailto:info@cbs.gov.il)

ירושלים: טלפון: 02-6521340

פקס: 02-6592666

תל אביב: טלפון: 03-5681946

פקס: 03-5681933

חיפה: טלפון: 04-8645311

פקס: 04-8602605

באר שבע: טלפון: 07-6232064

פקס: 07-6239663